

Naročnina

Dnevna zbirka
za kratkoročno uporabo
mesечно 45 Din
polletno 150 Din
celoletno 360 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 120 Din
celoletno 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stopnja, pet-več dni
maloglasni po 150
in 20, več dni po 150
nad 15 mm v širini
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
2. stopnja, pet-več dni
maloglasni po 150
in 20, več dni po 150
nad 15 mm v širini
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din

Urejanje je v Kopljari, ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nekonkretne
pisma se ne sprejemajo. Urejanje
telefon št. 2050, uradno št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Urejanje je v Kopljari, ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nekonkretne
pisma se ne sprejemajo. Urejanje
telefon št. 2050, uradno št. 2328

Herriotova izpoved

Gosp. Edvard Herriot, bivši ministrski predsednik v Franciji, radikalen poslanec in lizonski župan je naš stari znanec. Tudi ob sedanjih političnih krizah francoskega parlamenta se je njegovo ime često imenovalo. Znan je kot odličen prostozidar in velik pobornik protikršćanstva. Gosp. Herriot pa ima to lastnost, da rad moralizira in pri tem, kadar se razvname, pove sebi in svojim večkrat kako prav bridko resnico. Tako se je pred dnevi v svojem listu »Le Petit Provençal« vzmiral radi naraščanja zločinov, ki jih store mladostniki. Vzmernirjen radi poraznih poročil izpred sodišča piše g. Herriot častno in počteno: »Imamo pogum, da priznamo: Krivi smo! Jaz, kot župan velikega francoskega mesta se tega zavedam. Mi smo delali zakone... Toda zakon ne more ničesar, ali skoraj ničesar. Mladina dorašča v nekem strupenem ozračju, ki vzbuja vse njene slabe nagone. Čisto neomejena in docela nekontrolirana publicistika se ji ponuja na vseh oglah... Tudi kino ni brez nevarnosti; s to čudovito iznajdbo se nismo znali okoristiti. Vestni učitelji so nam sporočili, kako kino-predstave zmešajo mlade glave. In ko sem spraševal otroke o predstavi, pri kateri sem bil tudi sam navzoč, sem živo obžaloval staro »laterno magico« naših prednikov... A predvsem so časniki tisti, ki kvarijo mladino. Vzemite jih samo enkrat v roke: celo prvo stran zavzemajo dan za dnevom poročila izpred kazenskega sodišča. Upam si obtožiti pred javnostjo toliko brezvestnost časnikařev...

Gosp. Herriot torej ugotavlja, da slabo čtivo in opolzke kinopredstave kvarijo mladino, ker jo nauče tehnike zločina in greha. Obenem tudi priznava, da s samimi zakoni ni mogoče zaustaviti grozečega moralnega razkroja med sodobno mladino.

Vsekakor je od g. Herriota simpatično, ko priznava, da tako zvana lajična morala, sezidana le na »državljanški počtenosti in honestnih medsebojnih odnosih in zaščiteni po državnih zakonih nikakor ni dovolj trana podlaga za uspešno vzgojo mladine. Mladina mora vedeti, da je sankcija državnih zakonov v večnem božjem zakonu, v Bogu samem, ki je najvišji zakonodajalec in ki vsakega človeka v duši obveže k temu, kar je pošteno, lepo in dobro.

Na iste nevarnosti, ki prete mladinski vzgoji, je že mnogo preje in bolj izrazilo kakor g. Herriot opozoril sv. oče Pij XI. v znani okrožnici o vzgoji mladine. »V naših dneh« tako pravi papeževa okrožnica, »je še bolj potreba pomnožiti čuječnost, ker so se pomnožile nevarnosti, ki groze z moralnim in verskim brodomom neizkušeni mladini. Polne teh nevarnosti so knjige, ki jih zlobno širijo po smešno nizkih cenah. Nevarnost preti od kinopredstav in sedaj tudi še od radiofonije, ki na lahek način z besedo razširja to, kar kino s podobami. Ta mogočna propaganda sredstva, ki mcrejo mnogo koristiti, ako jih vodijo zdrava načela, služijo žal čisto strastem in nizkotnemu nagnenju za dobičkom. Sv. Avguštin je vzdihoval radi škode, ki so jo med kristjani njegove dobe povzročile predstave v cirkusu in z dramatično živahnostjo pripoveduje o spremembi na svojem tovarišu in prijatelju Alipiju. Toda nad kako razvurnostjo mladostnih duš radi kinopredstav bi morali danes šele jokati premnogi starši in vzgojitelji.«

Sv. oče pa ne ostane samo pri ugotovitvi moralne nevarnosti, kateri je izpostavljena današnja mladina, ampak pokaže na sredstva, kako od pomoči velikemu zlu. Pomoč je v vzgoji, predvsem v dobri krščanski šoli, ki je med krščanskim ljudstvom v to poklicana, da vzgoji dobre vernike in s tem tudi dobre državljane s trdnim značajem in nrvnostjo, ki je formirana po vekovnih krščanskih načelih. Katoliški starši imajo pravico zahtevati, da se po teh načelih in v tem smislu vzgajajo njihovi otroci. Smisel šolskih zakonov mora stremeti za tem, da pomaga Cerki in krščanski družini vzgojiti otroke in napraviti iz njih dobre kristjane in poštene državljane. Toda sami ti zakoni ne morejo nikdar nadomestiti naravnih temeljev morale, ki jih daje človeku edinole zavest odgovornosti pred Bogom.

Tu se ravno pričena tragika v spoznanju gosp. Herriota in nešteto drugih, ki so hodili in še hodijo po njegovih stopinjah pa morda nimajo toliko močatosti, da bi priznali pora ne učinke svojega dela. »Delali smo zakone...« Da, kakšne zakone? Nasprotno verski vzgoji mladine, poveljevali smo lajično šolo in moralo, — a danes nas je strah naraščajočih mladostnih zločincev! Tako bi

Konferenca banov zaključena

Proračuni banov bodo zvišani — Trošarine ostanejo banovinom
Proračuna Savske in Dravske banovine v razpravi

Belgrad, 26. febr. e. Konferenca banov se je danes v glavnem končala. Na današnji seji, ki je bila dolgotrajna, sta bila poleg finančnega ministra prisotna oba pomočnika. Na tej poslednji konferenci banov se je doseljal popolen uspeh. Banovine so dobile zagotovila, da jim bodo v finančnem vprašanju dana širša pooblastila, da bodo lahko sestavile proračune, ki bodo odgovarjali vsem potrebam posameznih banov. Najvažnejše je dejstvo, da je finančni minister pristal na to, da se dohodki trošarin, ki so se doslej stekali v centralno blagajno

državne hipotekarne banke, neposredno zbirajo pri posameznih banovinah, da jih bodo te lahko uporabljale po svojih potrebah.

Po teh zagotovilih in sklepih se je takoj popoldne prešlo na specialno razpravo o proračunih posameznih banov. Kot prva je bila danes na vrsti savska banovina. Jutri dopoldne pa se bo razpravljalo o proračunu dravske banovine. Razprave se bodo udeležili ban ing. Serbec, njegov podban dr. Pirkmajer, šef finančnega oddelka banske uprave dr. Orel in dr. Bonač.

Uradniški zakon bo aprila gotov

Za upokoјence bo izdan poseben zakon

Belgrad, 26. febr. e. Novi uradn. zakon se forsira in ima posebna komisija pod predsedstvom bivšega pravosodnega ministra dr. Dinke Perića vsak dan sejo. Upa se, da bo ta zakon v teku mesca aprila dogotovljen.

Sigurno je, da bo po novem zakonu odpadla kategorizacija uradništva in da se vpstavi deset »činovniških grup«. Gmoten položaj vsega državnega uslužbenstva se bo znatno zboljšal.

Ko se bo razprava o zakonskem osnutku bližala koncu, bo izdan poseben komunik o posameznih najvažnejših točkah, tako da bodo pokrajinske organizacije imele še časa staviti svoje pripombe. Vse zainteresirane organizacije bodo pravočasno pozvane, da k osnutku zakona stavijo svoje pripombe.

Kar se tiče upokoјencev, o čemer smo že poročali, je prevladovalo drugo stališče. Za ureditev upokoјenškega vprašanja bo izdelan poseben zakon za upokoјence, v katerem se določa revizija vseh upokoјencev. Ta zakon je v glavnem že dovršen, ni pa še določen termin, po katerem naj se izvrši prevečba upokoјencev na nove prejemke. 30odstotni odtegljaj v tujini živečim upokoјencem se ukinje. Zakon izenačuje razne dosedaj obstoječe vrste upokoјencev.

V splošnem bo novi uradniški zakon za prizadete mnogo ugodnejši in bo stanje upokoјencev znatno zboljšano.

Sprememba zakona o PAB

Belgrad, 26. febr. Nj. Vel. kralj je podpisal zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o Privilegirani agrarni banki.

Navajamo najvažnejše določbe novega zakona:

Upravni odbor more v primeru dokazane potrebe podaljšati rok vplačil.

Čl. 2. pravi, da se smejo dolgoročne amortizacije dovoliti poljedelcem na zastave nepremičnin do 50 odstotkov njih ocenjene vrednosti. Bančni posli banke se povečajo.

Bančno poslovanje vodi upravni odbor. Predsednik upravnega odbora je predsednik banke. Predsednik se imenuje s kraljevim ukazom na predlog ministra poljedelstva in v soglasnosti s predsednikom ministrskega sveta. Njegov mandat traja 3 leta. Ta zadnji odstavek tega paragrafa izpade iz čl. 15 zakona o Privilegirani agrarni banki.

Čl. 4. določa pravice in dolžnosti bančnega predsednika.

Upravni odbor banke se sestaja redno enkrat v mesecu in kadar zahteva to predsednik ali njegov namestnik.

Čl. 13. navaja dolžnosti in pravice vladnega komisarja.

Privilegiji banke.

Banka se oprošča plačevanja vseh državnih in samoupravnih taks, pri ustanovitvi, pri izdajanju menic, pri potrjevanju pravil in knjig in sploh pri vseh svojih poslih z državo ali s samoupravnimi oblastmi.

moral logično zaključiti gosp. Herriot in njegovi učenci.

Zavedni katoliki, ki so si svesti svoje odgovornosti pred domovino in pred bodočimi pokoljenji, zahtevajo zato vedno in povsod, da se njihova mladina vzgaja na versko-moralnih temeljih. Oni pa, ki morda v dobri veri delajo drugače, naj se pa iz izpovedi velikega protikršćanskega voditelja moderne Francije uče, da se bo človeška družba izboljšala le, če bo mladina vzgojena vsekozi na krščanskih moralnih načelih.

† Kardinal Merry del Val

Rim, 26. febr. U. V prvih popoldanskih urah je umrl danes kardinal Merry del Val na posledicah operacije slepiča, ki se je izvršila danes dopoldne.

Kardinal je bil rojen 10. oktobra l. 1865. in je bil pod papežem Pijem X. kardinal drž. tajnik. Merry del Val izhaja iz stare španske familije grandov in je spadal med najbolj reprezentativne osebnosti kardinalskega kolegija ter slovel kot eden najodličnejših diplomatov. Študiral je v Londonu, Namuru, Bruslju in Rimu. Posvečen je bil l. 1887. Potem je bil član raznih kongregacij. 21. julija 1903 je dobil začasno vodstvo državnega tajništva. Definitivno je bil v državnega tajnika potrjen od papeža Pija X. 16. oktobra 1903 in je ostal njegov državni tajnik do septembra 1914. Še v novembru 1903 je bil imenovan za kardinala. Ko je bil izvoljen za papeža Benedikt XV., ki si je izbral za državnega tajnika kardinala Gasparrija, je kardinal Merry del Val prevzel tajništvo Svetega oficija.

Rajni kardinal ni bil samo velik diplomat, ampak tudi svet mož, ki je bil najbolj sposoben izvajati smernice rajnega papeža Pija X. v smislu religiozne obnove. Tudi je odločno nastopil proti pošubnemu modernizmu in relativizmu v verskih vprašanjih. V odnosih do drugih držav je zelo strogo varoval pravice Cerkve napram levčarski Franciji.

Caušević reis ul ulema vseh muslimanov

Belgrad, 26. febr. Kralj je na predlog ministra pravde in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta podpisal ukaz, s katerim se postavlja za reis ul ulema islamske verske zajednice v kraljevini Jugoslaviji s sedežem v Belgradu g. Hadži Mehmed Gjemaludin Caušević iz Sarajeva.

Zdravstveno stanje dr. Laginje

Zagreb, 26. febr. a. Zdravstveno stanje bana dr. Laginje se je sinoči nekoliko zboljšalo. Zdravniki so ugotovili, da je njegovo stanje sicer nekaj boljše, vendar pa je še vedno enako kritično, posebno radi njegove visoke starosti in značaja bolezni. Noč je prebil dr. Laginja mnogo bolje. V njegovih prijateljskih krogih obstoja velika bojazn, da ne bi kljub temu bolnik podležel.

Spinčič nevarno obo'el

Kastav, 26. febr. a. Znani hrvatski narodni brec iz Istre in največji prijatelj bolnega bivšega bana Matka Laginje prof. Vojislav Spinčič je tudi opasno obolel. Njegovi številni prijatelji se resno boje, ker je bolezen pri njegovi visoki starosti 81 let nevarna.

Odkovani sodniki

Be'grad, 26. februarja. AA. Kralj je na predlog ministra pravde odlikoval z redom belega orla 5. stopnje g. dr. Josipa Kotnika, predsednika okrožnega sodišča v Celju v pokoj.

Z redom sv. Sava sta odlikovana dr. Friderik Bračić, sodnik okrožnega sodišča v Celju, in dr. Adolf Kaiser, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani, oba v pokoj.

Vesti iz države

Sibenik, 26. febr. a. Italijanski parnik »Dalmatias« je odpotoval za Filadelfijo, natovoren s 11.000 tonami boksita za tamošnjo aluminij-sko industrijo.

Sibenik, 26. febr. a. Hrvatska katoliška okrajna narodna zveza je imela 25. t. m. v katoliškem domu čajanko, ki je bila zelo okusno prirejena in imela sijajen uspeh.

Požega, 26. febr. a. Mestni kulturno-prosvetni odbor je priredil 25. t. m. predavanja o življenju in delu zagrebskega nadškofa dr. Ante Bauerja. Predavatelj je predvsem govoril o važnih zgodovinskih dnevih hrvatskega metropolita.

Zagreb, 26. febr. a. Pri banski upravi se je vršila včeraj prva konferenca sanitetnega sveta savske banovine. Konferenco je otvoril zastopnik bana Sava Stojanović. Govoril je o potrebi higijenskega dela in nalogah sanitetnega sveta. Nato se je konstituiral odbor.

Zagreb, 26. febr. a. Zveza hrvatskih vinogradnikov in sadjarjev bo priredila tudi letos svojo tretjo razstavo v palači zagrebske borze. Razstava se bo vršila od 5. do 7. aprila. Razstavljena bodo sremska, slavonska, dalmatinska in tudi štajerska vina. Pričakuje se, da bo uspeh razstave zelo dober

Največji parnik sveta grade Angleži

London, 26. febr. AA. V Belfastu so pričeli leta 1928. na račun paroplovne družbe White Star graditi parnik, ki bo imel nad 65 tisoč ton in prekosil največji parnik na svetu.

† **Dr. Ivo Subelj**

Danes je umrl v ljubljanski bolnici v 58. letu dr. Ivo Subelj. Rojen je bil v Kamniku. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani. Za časa svojih juridičnih študij pa je večinoma bival v Velikovcu kot družabnik bivšega trgovin. ministra, barona Pineta. Ta, veliki prijatelj Slovencev, je imel pri sebi stalno kakega slovenskega visokošolca, da mu je čital, ker sam radi oslepelosti ni mogel. Baron Pino ga je tudi napotil na studij tujih jezikov, zlasti francoščine in angleščine. V teh jezikih je tudi s Subljem govoril. Po končanih juridičnih študijah je zato vstopil pri politični upravi v Celovcu ter je bil takoj po političnem izpitu na Pinotovo priporočilo poklican v zunanje ministrstvo na Dunaj, kjer je nenavadno hitro napredoval. L. 1915. je bil že dvorni in ministerjalni svetnik. Ves čas je bil zaposlen v šifrirnem oddelku. A še pred prevratom je moral radi bolehnosti v pokoj.

Dasi v tujini služil, je bil z vsemi vezmi svojega plemenitega srca in globoke duše zvezan z domovino, v kateri je rad preživel ves svoj prosti čas. To svojo ljubezen do slovenskega rodu in posebno do njegovega mladega pokolenja je v dejanju pokazal v preobli meri. Podpiral je ubožne slovenske študente in skrbel za nje kakor oče. Zbiral je slovenske študente na Dunaju, prirejal z njimi izlete ter jih pri teh prilikah vzgajal za moški, a plemenit nastop, vreden slovenskega imena. Sam ljubi Bog ve, koliko tihega gorja je izlečila njegova radodarna desnica.

Na Dunaju je bil duša družabnega življenja med Slovenci. V zimskih mesecih je skliceval slovenske uradnike in častnike k družabnim večerom. Tu na »Subljevih večerih« so se spoznavali in navezavali medsebojne stike »una'ski Slovenci, med katerimi je bil on najpopularnejša oseba.

Ob prevratu je bil predsednik Narodnega sveta v Kamniku, kmalu pa je bil radi poznavanja tujih jezikov in koroške dežele imenovan za podpredsednika jugoslovanske plebiscitne komisije na Koroškem. Ker je že bolehal, ga naša država po plebiscitu ni več zaposlila. Živel je zato v miru v Kamniku in se bavil s ponavljanjem tujih jezikov. Poleg francoščine, italijansčine, angleščine in nekaterih slovanskih jezikov se je bavil Subelj celo s turskim in kitajskim. Dve leti sem je pa popolnoma onemogel in smrt mu je bila le rešiteljica. Subelj je bil zelo izobražen mož, finih manir in čedne zunanjosti, a tudi izredno blagega, plemenitega značaja.

Mož čistega krščanskega značaja zasluži, da slovenski rod ob njegovem slovesu spoštljivo klone z glavo in ohrani v časti spomin nanj!

Ali hočete nadaljevati?

V nedeljskem »Slovenec« smo ugotovili, da nam je neumestno, čemu začena oni del slovenskega časopisja, ki je služil bivši demokratski stranki, gonjo proti Družni zvezi in njenim članicam kreditnim združenjem. Če koga boli razvoj našega združništva, ali je modro, da kaže, kje ga čevlji žuli? Zlasti smo ugotovili, da je način napadov v »Domovine« nekaj skrajno nizkotnega, ker operira s čisto prostakskimi lažmi. »Jutro« včeraj sicer trobi na umik, vendar pa pogreva še vedno neresnico, da »številne kreditne zadruge zlasti v bivši mariborski oblasti nimajo na razpolago dovolj sredstev, da bi zadostile kreditnim potrebam kmetijstva«. Morda so take zadruge kje — nam ni znana nobena —, toda članice Zadrugne zveze v Ljubljani dobe dovolj kredita od zveze, da morejo vršiti v polni meri svojo dolžnost. Druge, ki niso članice, seveda pri Zvezi ne morejo po pravilih ničesar iskati in ne dobiti. To smo v našem listu enkrat že poudarili. Več ne moremo kot da ponavljamo, naj Jutrov dopisnik težav drugih ne zamenjava z delom članic Zadrugne zveze. Ta podatek v »Jutru« je torej čisto netočen, zanj ni doprinele prav nikak dokaz, zato je brezsmiselno tudi vse, kar »Jutro« naprej izvaja. Ker trditve »Jutra« torej ne drže, zato je ne samo demagoško ampak zlobno in slovenskemu gospodarstvu škodljivo, da govori o »nezdravih razmerah«, ki da vladajo v gotovem delu našega združništva. Kar tiče naložb pri bankah, naj pa gospoda — kot smo že opozorili — pogleda na pr. češko osrednjo zvezo gospodarskih društev v Pragi, pa naj reče, če morda tudi ta hodi po slabih potih, Tisti, ki je dolžan dokazov za svoje trditve, je na vaši strani. Čisto na jasnem pa si naj bodo gospodje, da ne bomo pustili nikoli blatiiti slovenskega združništva in da bomo v njegovo obrambo porabili vsa dopustna sredstva.

Austriško-nemško prijateljstvo

Dunaj, 26. febr. a. Dunajski listi se bavijo s potovanjem kaiserja dr. Schobra v Berlin, ter pišejo zelo pohvalno o sprejemu in manifestacijah, ki so se vršile ob priliki njegovega odhoda. Avstrijska javnost upa, da bo trgovinska pogodba, ki je bila pri tej priliki principielno sklenjena, imela velike posledice za razvoj odnošajev med Nemčijo in Avstrijo.

Dunajska vremenska napoved. V splošnem bolj oblačno od jugovzhoda.

Tardieu dobil mandat

Sila nejasen položaj — Nova vlada naj bo vlada republikanske koncentracije

Pariz, 26. febr. U. Tardieu je spoznal, da se je po posrstitvi nasprotstva med levico in desnico onemogočil s svojim včerajšnjim manevrom, ko je preprečil sestavo koalicije levice in sredine, ki jo je sam priporočil predsedniku republike in je zato Doumergueju najprej odklonil sestavo nove vlade. Po ponovnem poskusu pri Poincareju, ki se radi svojega zdravja mora izogibati vsakega aktivnega političnega delovanja, je Doumergue danes popoldne vnočil prošil Tardieuja, naj vsaj poskusi rešitev krize. Tardieu je vabil sprejel in obljubil definitivni odgovor še tekom današnjega večera. Upanje, da se mu posreči, je celo v desničarskih krogih zelo majhno, ker po dogodkih zadnjih dni ne bo noben merodajen politik radikalnih socialistov pripravljen, vstopiti v njegov kabinet. To odklonilno stališče radikalnih socialistov ni naperjeno proti republikanski koncentraciji, temveč izključno samo proti Tardieujevi osebi. Tardieu sicer lahko poskusi, kakor je to že včeraj storil, da si zagotovi podporo pribežnikov iz levega meščanskega tabora. V tem primeru pa bi njegov kabinet najbrže ne trajal dalje, kakor prvi.

Vsekakor je vs položaj tako silno zmešan, da bi v vsaki drugi državi že davno razpustili parlament, samo v Franciji je ta pot zelo težka. Ustava sicer dopušča razpust, toda od časa tretje republike se je tak razpust pripetil samo enkrat ter bi bili potrebni mnogo nujnejši razlogi, kakor je obstoj ali neobstoj kake parlamentarne večine, da bi predsednik republike in senat, ki mora na to pristati, resno uvaževala tako eventualnost.

Pariz, 26. febr. AA. Havas sporoča: Pred Tardieujem je predsednik republike Doumergue konzultiral Doumera in Bouissona. Po avdienci je prvi izjavil novinarjem pikro: »Zdi se mi, da prihajamo prepogosto semkaj!« Drugi pa

je pristavil melanholično: »Saj se bomo vračali vsakih 8 dnih«.

Kdo je glasoval proti Chautempsu.

Pariz, 26. febr. U. Po tečno ugotovljenih rezultatih glasovanja je desnica sklenjeno glasovala proti Chautempsu, ojačena s približniki sredinskih strank. Od 54 poslancev radikalne levice jih je glasovalo 25 proti kabinetu, od republikanskih socialistov 3 in od neodvisne levice 5, dočim se je skupno 21 poslancev odtegnilo glasovanju. Predsednik Doumergue je že danes začel tradicionalne sprejeme. Nasledstvo Chautempsa je še popolnoma nerešeno. Govori se v prvi vrsti o Poincareju ali Briand, v drugi vrsti pa o Barthouju ali Peretu, ker bi bil Tardieu prevelika obremenitev za republikansko koncentracijo, ki naj bi obsegala radikale od Maginotove skupine in glede katerih se smatra, da je sedaj prišel njih čas. Sicer pa bi iz zagate pomagal samo razpust parlamenta.

Komentarji listov.

»Petit Parisien« vidi v padcu Tardieujevega in Chautempsovega kabineta dokaz, da v sedanjih poslanski zbornici ni niti izrazite desne niti leve večine. »Matin« označuje Tardieuja sicer za moralčnega zmagovalca v včerajšnji bitki, ki pa ni sposoben, da bi bil voditelj sprave in voditelj koncentracije, ki je sedaj vsekakor postala absolutno potrebna. »Journal« smatra, da razdalja med Tardieujem in Chautempsom ni nepremostljiva. Od levičarskih listov je radikalna »Republique« za neusmiljeno nadaljevanje boja. »Ere Nouvelle« naglašja, da je dobiček včerajšnjega glasovanja v tem, da se je popolnoma razčistilo razmerje moči med desnico in levico. »Quotidien« priznava, da v trenutku ni levičarske večine in da je edina možnost za sestavo večine koncentracija.

Vprašanje spremembe statuta DN

Zeneva, 26. febr. AA. Odbor Društva narodov je sredi pričel razpravljati o vprašanju prilagoditve statuta Društva narodov pariškemu paktu. O vprašanju, ali naj sam odbor razpravlja o potrebi revizije statuta Društva narodov, so nastala različna mnenja. Večji del razprave je bil posvečen temu vprašanju.

Na kratko povedano, je angleška vlada predlagala izpremembo člena 12, s katerim se signatarne sile obvezujejo, da se v primeru konflikta ne bodo posluževale vojne, preden ne po-

tečejo trije meseci po izreku razsodnikov ali pa poročilu Sveta Društva narodov o nastalem sporu. Poročilo o tem vprašanju predlaga, naj se ta člen izpremeni tako, da se bodo signatarne sile popolnoma odpovedale vojni. Končno predlaga angleška vlada, naj se tudi izpremeni člen 15 statuta Društva narodov, ki dovoljuje vojno v obrambo prava in pravičnosti, tako, da bo člen 15 v soglasju s paktom Društva narodov, ki obsoja vojno kot sredstvo narodne politike.

Rotschild proti MacDonaldu

London, 26. febr. U. Rotschild je danes otvoril boj angleškega velekapitala proti Mac Donaldovi razorožitveni politiki. V nekem govoru je izjavil, da so Amerika, Francija, Japonska in Italija na konferencah jasno izrazile, kakšno brodovje zahteva njihovo vladno in njihov prestiž. Stališče angleške vlade pa je popolnoma negotovo in omahuječe. Angleška vlada se vedno opraviča pred svetom radi obstoja angleške flote. Churchill je izjavil, da Angleži čutijo, kako se Anglija korak za korakom sili, da bi sprejela tako brodovje, ki se izključno ravna po željah drugih držav. Te države so sklenile, da svoje brodovje povečajo, Anglija pa, ki je do sedaj gospodarila na morjih, glede razorožitve vojske na suhem in v zraku pa prednjačila pred drugimi državami, se sedaj pozivlja, da mora dopustiti ne samo nadaljnje zmanjšanje an-

gleškega brodovja, temveč tudi manj močno razmerje med brodovji. Zdi se, da ima vlada samo eno strast, doprinasati žrtve. Anglija je zgubila vsako zaupanje v svojo zgodovinsko misijo in nima nobenega smisla več za ohranitev težko pridobljenja in priporjenih pravic. V inozemstvu vlada mnenje, da je Anglija pod socialistično vladno doigrala, da je Anglija odvisna od moralčne podpore brezposelnim. Anglija pa je še vedno močnejši narod in sredi se — njegova duševnega zamotanega položaja bo ohranil angleški narod zdravo človeško pamet in to varoval položaj svojega močnega brodovja. V resoluciji se pozivlja parlament, da odkloni vsako nadaljnje zmanjšanje oboroževanja in da dovoli potrebne nadomestne zgraditve, da se ohrani sedanja moč brodovja.

Protest Tiro'cev

Dunaj, 26. febr. U. Danes poroča neki krščanskosocialni list, da je bila včeraj odobrena prijateljska in razsodiščna pogodba z Italijo samo zato soglasno, ker so tiro'ski poslanci pred glasovanjem demonstrativno zapustili dvorano. Čuje se, da bo dr. Schober po svojih uspešnih potovar v Rim, Haag in Berlin potoval tudi v Pariz, London, Budimpešto in Varšavo. V zapadnih glavnih mestih bo razpravljal o inozemskem posojilu, katero

namerava Avstrija sprejeti proti koncu »pomladi«. V Budimpešti pa hoče dr. Schober končno veljavno urediti likvidacijo bivšega avstro-ogrskega imetja in predvojnih dolgov, v Varšavi pa urediti še ona vprašanja med Avstrijo in Poljsko, ki so ostala nerešena po haaškem dogovoru. Na merodajnih mestih Vaš dopisnik še ni mogel dobiti potrdila o tem nameravanem potovanju.

Razsodba proti mareziškim kmetom

Trst, 26. febr. a. Izredni tribunal za zaščito države je izrekel danes obsodbo proti 15 istrskim kmetom, ki so bili obtoženi, da so agitirali proti fašističnemu režimu ter s terorističnimi metodami skušali vzbujati med prebivalstvom nerazpoloženje napram oblastem. Obsojeni so bili: Rudolf Maršič na 20 let, Ivan Dobrinja na 19 let ječe, Anton in Ivan Kodarin in Ivan Maršič na 10 let, Franc Ferman, Marijo Mužanik, Braceslav Kočančič, Albert Germane in Josip Lovreč na tri leta, Klement Bratovec na 4 leta ječe. Dva obtoženca sta bila oproščena radi pomanjkanja dokazov.

Rim, 26. febr. U. V prisotnosti Mussolinija so bila danes pogajanja med zastopniki Reke in merodajnimi italijanskimi ministri, da se iz gospodarskih ozirov režim proste luke razširi na vso Reko,

Guverner i emisijskih bank zboru ejo

Rim, 26. febr. U. Guvernerji emisijskih bank so imeli danes dopoldne sejo pod predsedstvom guvernerja italijanske narodne banke Stringherja, da izvolijo člane nadzornega sveta, posebno pa ameriška člena. Kot zastopnika Amerike se navajata Mac Garrah in Freis. Bila sta brzojavno obveščena in se njun pristanek pričakuje za jutri. Angleži so razen predsednika emisijske banke imenovali kot svojega delegata sira Charlesa Addisa, Belgijci Francquija, Italijani poslanca Beneduce'a, Japonci pa Noharo, voditelja jokohtamske banke v Londonu. Francija in Nemčija imata pravico izvoliti v nadzorni svet dva člena, razen guvernerja. Francija je določila predsednika Credite Lyonnaise Brincarda in maršija Voguerja, predsednika šueške družbe Nemška zastopnika še nista bila imenovana. Razen tega so na današnji seji posebno govorili o datumu, kedaj se ima plačati glavnica v mednarodno reparacijsko banko. Ta datum je seveda odvisen od ratifikacije Youngovega načrta v posameznih državah. Prihodnja seja pripravljalnega odbora mednarodne reparacijske banke bo sklicana v Baden-Baden. Glede volitve upravnega ravatelja banke se znano nemško stališče ni spremenilo. Glede razpisa delnic banke se čuje, da se bodo delnice glasile na zlate franke in da se bodo izdajale al pari. Nemčija sama za sedaj ne misli razpisati svoje tranše, temveč jo bo prevzela nemška državna banka. Dalje so se udeleženci rimskega sestanka dogovorili, da se ima za razpis posojila določiti skupno kolikor mogoče enotna obrestna mera. Drugih vprašanj ni bilo na dnevnem redu. Jutri se pričakuje pritrdilni odgovor ameriških zastopnikov. Če pride odgovor, bodo delegati jutri zvečer zapustili Rim. Dr. Schacht se bo vrnil naravnost v Berlin.

Delovanje Di'ške male antante

Praga, 26. febr. AA. Kongres dijakov Male antante dela s polno paro. Včeraj popoldne je bilo v Studentskem domu veliko kosilo za 1000 povablencev. Prisotna sta bila v imenu jugoslovanskega poslanstva naš poslanik dr. Grga Angelinović in svetnik poslanstva Lazarevič. Popoldne je mesto ministra za zunanje zadeve dr. Beneša predaval o pomenu in poslanstvu Male antante generalni sekretar Pep. Egar izvajanja je izpolnil nato še urednik »Češkega slova« Kopeckí, proti večeru je bila v prostorih ženskega doma čajanka, ki so se je udeležili med drugimi vsi poslanci Male antante v Pragi in češkoslovaški minister za zunanje zadeve g. Beneš. Nocoj bo v prostorih nove palače praškega sejma velik ples. Jutri pa bo o Jugoslaviji predaval prof. belgrajskega vseučilišča dr. Miodrag Ibrovac.

Smuške tekme v Os'u

Oslo, 26. februarja. U. Danes dopoldne so bile v okolici glavnega mesta vojaške tekme za dolgi tek, združene s tekmovalcem za streljanje. Vojaške patrolje so tekmovalce na 30 km dolgi progi v polni bojni opremi. Med potom so imeli tudi strelne vaje. Tekmovalcev je bilo 367. Rezultati oficijelno še niso znani, posebno, ker je bilo število tekmovalcev tako veliko in je treba oceniti tudi strelne rezultate. Začasnica pa se objavlja sledeči rezultat:

I. razred: mlajši tekmovalci:
1. Oerberg, Norveška 2.41.49, 2. Berger, Švedska 2.44.04, 3. Nemecki, Češkoslovaška 2.44.30, 4. Valkama, Finska 2.44.58, 5. Scheitelg, Norveška 2.45.01, 6. Westmann, Švedska 2.46.00, 7. Dauer, Nemčija 2.46.21, 8. Johnson, Norveška 2.47.53, 9. Vikstrom, Švedska 2.48.16, 10. Eck, Nemčija 2.49.01, 11. Rehm, Nemčija 2.49.05, 12. Stefan, Nemčija 2.50.41.
II. razred: tekmovalci nad 30 let:
1. Löhren, Norveška 2.43.46, 2. Löffelmann, Nemčija 2.44.16, 3. Olsen, Norveška 2.44.32.

III. razred: nad 40 let stari:
1. Bergläng, Norveška 2.58.55, 2. Torre, Švica 3.11.53.

4. večer ro'borb v Unionu

Tudi sinoči so imeli prireditelji velikih mednarodnih rokoborbo polno dvorano temperamentnega občinstva. Kot prvi par sta nastopila Wehrman (Nemčija) Budrusu (Mazurska). Borila sta se dva enako težka atleta. Opazilo se je pa t k j, da se Wehrman bolj brani, imel je tudi veliko b lišjo parterno tehniko. Omejil se je bolj na obrambo, s katero je Budrusa izrpal. Proti pričakovanju se je borba končala neodločno po 25 minutah. Prvi borbi je sledilo izredno temperamentno srečanje Italijana Equatore-a in Avstrijca Bachetty-a. Izredno gibčni Italijan je okornega Avstrijca precej nadrljeval, ni pa mogel vse do 14. mi ute izveriti svoj specialni prijem »dvojni Nelson«. Čim mu je uspel ta prijem, je bil Avstrijec na hrbtu.

Nato sta nastopila Pero Kp naš šampion in zamorec Johnson. Sestala sta se dva docela različna nasprotnika. Silni Kop proti mačji »fib«-emu Johnsonu. V tem stilu se je vršila cela borba, iz vsacega, še tako pogubonosnega priema, se je Johnson z izredno spretnostjo rešil. V kolikor je bil Kop fizično v prednosti, v toliko je Johnson nadomestil z mačjo spretnostjo. Iz nevezljivih pri lik se je Johnson vedno rešil, večkrat pa spravil Kopa v težke, nevarne situacije. Kop in Johnson sta se borila izmed vseh dosedanjih borb tega turnirja najlepše. Po 25 minutah je končno srečanje neodločno. Občinstvo je burno pozdravljalo oba borca.

V odločilni borbi sta nastopila M-na (Če'k): Prüllerja (Dunaj). Masivnemu Čehu je vitki Dunajčan nudi oster odpor. Mrna je večkrat uprabljaj nedovoljene prijeme Prüller je sprivil Mrno parkrat v opasne položaje. Imel je Mrno že v dvojnem Nelsonu, ni pa znal izkoristiti. Čisto nenadejano je Mrna položil v 41. minuti s podpirjem na hrbtu.